

KELIAS Į LAISVĘ

Sušunku. Šaltos, ledinės sienos vėl ir vėl atkartoja mano balsą. Aidas... tik jis man palaiko draugiją šioje niūrioje, pilkoje celėje, į kurią mane uždarė likimas. Aš sušunku, o jis man atsako - tokiu pačiu ilgesio ir liūdesio kupinu riksmu, kuriame vis dar gali išgirsti drąsą, tikėjimą, jog kada nors iš čia ištrūsiu, ir ryžtą, kurio jie niekada iš manęs neatims. Ryžtą gyventi. Gyventi laisvai. Aplink vis dar aidi žodis, prieš kelias akimirkas ištartas mano lūpų – laisvė. Tylyn ir tylyn, kol galiausiai visai išnyksta tarp keturių sienų.

Atsistoju nuo juodų akmeninių grindų ir lėtai prieinu prie mažučio langelio, visai nederančio prie mane supančios pilkumos. Jis rodo tai, ko man neteko pažinti. Žvelgiu į tolį, į žaliuojančius laukus ir šimtametes girias. Į žemę, besivaduojančią iš nakties sutemų. Matau mažą, rytuose šviesėjančio dangaus lopinėlį. Stebiu aušrą. Jau daugybę kartų aš čia taip stovėjau ir žiūrėjau į pasaulį už betoninių mūsų kalėjimo sienų. Kalėjimo, kurį sukūrė žmonės. Jie pastatė šį juodą bokštą, iškeldami save aukščiau visko ir patys to nesuprasdami pateko į spąstus. Jie užsidarė tamsoje tarp dūmų ir triukšmo, mūrijo sienas, kėlė jas aukštin ir aukštin. O kiekviename kambarėlyje yra po mažytį langelį, pro kurį matai tai, ko trokšti. Vieni žmonės ten mato tik tamsą, nes jie patys nežino, ko nori, kiti – save, nes jų egoizmas užgožia viską. Bet net ir dabar, tarp daugybės bokšto gyventojų vis dar yra tokių, kurių akys mato daugiau, o širdys trokšta laisvės. Ir jeigu jie nepraras drąsos ir valios siekti savo tikslo, langas parodys kelią žemyn. Ten, kur nėra sienų ir civilizacijos triukšmo, kur nebelieka baimės ir klastos. Ten, tu gali stovėti ant kvapnios, sodriai žalios žolės ir žvalgytis po neaprepiamas dangaus platybes.

Pajuntu pirmuosius tekančios saulės spindulius. Jie, dailiai nurausvinę padangę, skelbia naujos dienos pradžia. Dar vienos dienos, kupinos laukimo ir vilties. Pro šalį, tartum smėlis byrantis tarp pirštų, bėga laikas, nusinešdamas nakties tamsą ir baugius sapnus. Švelni ryto šviesa pamažu skverbiasi pro mano langelį, nušviečia pilkas kambario sienas ir, regis, suteikia joms šiek tiek gyvumo. O gal tai tik apgaulė? Juk jos jau seniai praradusios gyvybę ir grožį. Žvelgiu į horizontą, į didingą, auksinį diską išnyrantį iš už jo, į saulę, užliejančią mane šilta, akinančia šviesa. Joje telpa tiek daug – grožis, šiluma, viltis ir meilė. Toji šviesa ramina ir teikia jėgų. Šis kerintis saulėtekis pats nuostabiausias iš visų mano matytų. O gal jis visuomet toks, tik mes to nepastebime? Vis bėgame ratu ir net nesustojame apsižvalgyti.

Švelnus, neįtikėtinai gairus rytų vėjas atnešė lig šiol nepažintus kvapus, ausis pasiekė skambūs paukščių balsai. Užmerkiu akis ir pirmą kartą įkvepiu tyro oro, užuodžiu gėlių aromata, sumišusį su medaus ir lietaus kvapais. Vėl atsimerkiu, tačiau priešais save matau jau nebe mažą langelį, o dideles, plačiai atvertas duris. Mane ėmė supti spindintys, pro jas srūvančios šviesos sukūriai ir raštai. Žengiu pirmyn, pakerėta nežemiško grožio. Tačiau tą pat akimirką suprantu, kad beveik negaliu pajudėti. Atrodo, jog akmeninės sienos nenori, kad išeičiau ir kuo labiau aš stengiuosi pasiekti laisvėn vedančias duris, tuo stipriau jos mane laiko. Jaučiu, kaip nepaliaujamai traukia atgalios paslaptina, neįtikėtinai stipri jėga, amžių amžius glūdėjusi tamsiuose šios tvirtovės mūruose. Tačiau iki šiol ji neįstengė manęs įveikti, neįstengs ir dabar. Žengiu tolyn ir mane dar stipriau suveržia nematomi pančiai, neleidžiantys judėti, kvėpuoti. Bet juk žinau, kad mane vedanti jėga stipresnė už juos. Žingsnis po žingsnio artėju prie išėjimo. Ir galiausiai... toji šurpi jėga atsitraukė. Ne, ji nepasidavė. Ji niekada nepasiduoda ir pralaimėjimo nepripažįsta. Tačiau ji negali valdyti žmogaus, kuris jos į savo mintis ir jausmus neįsileidžia.

Panyru į švytintį rūką. Einu vis tolyn ir tolyn, kur veda saulės nutiestas kelias. Auksinės miglos bangos, ritasi pro šalį, plukdo sekundes, valandas, dienas. Rodos prabėgo visa amžinybė, kažkur praeity nuskandinusi liūdesį, vienatvę ir skausmą. Ir pagaliau... pagaliau aš stoviu ant smaragdų žalumo žolės ir žvelgiu į mėlyną dangų. Apsigrėžiu ir pirmą kartą pamatau toli už manęs likusią tvirtovę, į kurią jau niekada nebegrįšiu. Jos šaltos, akmeninės sienos tartum uolos skardis kilo aukštin. Be gyvybės, be šviesos. O žemė ten atrodo tarsi būtų išdegus, augmenija sunykus. Aplink netvarkingai guli dideli akmenys. Rodos, lyg šie įsibrovėliai būtų kalti dėl to, kas ištiko kažkada ten buvusią gyvybę. Tačiau netrukus mano dėmesį patraukė kas kita – bokšto pamatai. Juose žiojėjo didžiulės skylės, primenančios plačiai išžiotus plėšrūno nasrus. Vienur plyšius išgraužė vanduo ir vėjas, kitur akmenis išėmė patys žmonės ir paliko gulėti ant žemės. Bet gi joks pastatas negali stovėti be savo pamatų – be jų sugrius. Taigi koks likimas laukia šio žmogaus kūrinio?

Nusigrėžiu ir einu tolyn. Mane pasitinka žalias pasaulis, spinduliuojantis gyvybe ir grožiu, taika ir ramybe. Dabar aš laisva. Man už nugaros liko praeitis, o su ja ir tamsusis bokštas, kuris, laikui bėgant išnyks kaip ir daugelis kitų. Liks tik laikas. Niekada nesustojantis ir palaidojantis griuvėsius to, kas buvo.